

Sygn. akt VI GC 304/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Michalina Sanecka

Protokolant: st. sekr. sądowy Halina Ramska

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: E. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) w R.

przeciwko : S. B., M. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) S.C. w J.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda E. S. (1) na rzecz pozwanego S.

B. i M. B. kwotę 3.892,82 zł. (trzy tysiące osiemset

dziewięćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu

kosztów postępowania.

Sygn. akt VI GC 304/12

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 4 listopada 2013 r.

Pozwem w niesionym w sprawie powód E. S. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) wniósł o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od pozwanych S. B. i M. B. prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) S.C. w J. kwoty 88 372,94 zł. z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 229,89 zł. z tytułu skapitalizowanych odsetek od poszczególnych kwot z dalszymi odsetkami oraz kosztów postępowania.

Na uzasadnienie pozwu podał, że zawarł z pozwanymi umowę podwykonawstwa robót z zakresu instalacji kanalizacji deszczowej i przyłącza wody w bloku przy ul. (...) . Strony uzgodniły w kosztorysie ofertowym zakres prac i wynagrodzenie w wysokości 119 134,78 zł. Zakres nadto został wskazany w pisemnym przedmiarze robót.

Powód wskazał, że podczas wykonania umowy wykonywał na zlecenie pozwanego prace dodatkowe, uzgadniane z inwestorem, roboty sprawdzane były przez inspektora nadzoru. Rozliczenie miało nastąpić wg kosztorysu powykonawczego. Powód roboty wykonał, zostały odebrane bez zastrzeżeń przez MPWiK i kierownika budowy.

Kosztorys powykonawczy zaakceptowany przez pozwanych, pierwotnie opiewał na kwotę 112 434,86 zł., został skorygowany z inicjatywy pozwanych i kierownika budowy do kwoty 102 622,95 zł. stanowiącej wynagrodzenie za wykonanie kanalizacji deszczowej. Powód wystawił dwie faktury. Pozwany zapłacił łącznie tylko 14 250 zł.

Powód wskazał, że pozwany odmawiając zapłaty niezasadnie podniósł, wadliwość robót i zakwestionował wynagrodzenie co do wysokości.

W odpowiedzi na pozew pozwani wniosli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu przyznali, że zlecieli powodowi podwykonawstwo robót budowlanych objętych umową o roboty budowlane dotyczącej przyłącza sanitarnego, wody i kanalizacji z dnia 28.05.2009 r., będącej kontynuacją umowy z dnia 31.10.2008 r. Pozwani ostatecznie z w/w zakresu zlecieli powowi podwykonawstwo przyłącza sanitarnego i kanalizacji wody deszczowej w czerwcu 2009 r. , dostarczając także projekt określający zakres prac.

Pozwani zakwestionowali wysokość umówionego wynagrodzenia wskazanego przez powoda na kwotę 119 134,78 zł. Podnieśli, że nie zaakceptowali przedłożonego przez powoda kosztorysu ofertowego jak i przedmiaru robót z lipca 2010 r. oraz kosztorysu powykonawczego na kwotę 112 434,86 zł.

Wskazali, że wynagrodzenie określone ryczałtowo w wysokości 65 000 zł. netto + podatek VAT 22 % /79 300 zł. brutto/, zostało wyliczone w ten sposób, że miało odpowiadać wynagrodzeniu objętemu pierwotną umową o roboty budowlane z dnia 28.05.2009 r. w wysokości 85 000 zł. netto + 22 % VAT, po odjęciu wynagrodzenia za przyłącze sanitarne, które pozwani wykonali sami. Powód wytyczył przebieg instalacji w terenie w oparciu o dostarczony projekt. Strony nie zawarły umowy pisemnej.

Pozwani podnieśli, że podczas wykonania umowy okazało się, że projekt wymaga modyfikacji z uwagi na kształtowanie terenu, czego powód winien być jako fachowiec świadomy. Po koniecznych zmianach w ocenie pozwanego przebieg instalacji był łatwiejszym do wykonania i mniej kosztownym niż pierwotnie.

Pozwani podnieśli zarzut zapłaty wskazując, że zapłacili etapami część wynagrodzenia pomimo, że umowa nie była do końca wykonana, a to w całości FV nr 16 na kwotę 38 592,26 zł., i częściowo FV nr (...) na kwotę 64 050 zł. w wysokości 11 550 zł., 2 500 zł., 200 zł., 200 zł.

Dalej podnieśli wadliwość wykonanych robót wskazując, że powód odmawiał pomimo monitów telefonicznych i pisemnego usunięcia usterek. Pozwani powołali się na sporządzony przez siebie kosztorys prac faktycznie wykonanych przez powoda , wskazując na niezgodność z projektem. Niezgodność w zakresie wskazanym w odpowiedzi na pozew dotyczyła tak instalacji według nowego biegu jak i części, która nie wymagała zmian.

Ostatecznie pozwani na swój koszt dokonali poprawek i dokończyli niewykonane prace, w zakresie wskazanym w odpowiedzi na pozew, sporządzając kolejny kosztorys powykonawczy.

Pozwani zakwestionowali odbiór prac przez (...), który w ogóle nie miał miejsca.

Zakwestionowali należność z faktury VAT nr (...) r., którą dostarczono im dopiero podczas przedprocesowej wymiany pism procesowych z powodem.

W piśmie procesowym z dnia 20.11.2012 r. powód zakwestionował stanowisko pozwanych w przedmiocie trybu ustalania i wysokości wynagrodzenia. Zaprzeczył, aby instalacja po zmianach była łatwiejsza i tańsza, aby nie wykonał umowy. Odnośnie faktury VAT nr (...), to wskazał, że zapłata za nią była zasadna, jako że dotyczyła wykonanego w całości przyłącza wody.

Odnośnie rzekomo niewykonanego zakresu robót powód wskazał, że niewielka część nie była możliwa do wykonania z uwagi na niezakończony etap innych wykonywanych na inwestycji robót, /podejścia po wodomierze, pokrywy

studienne, obudowy chodnikowe/, część nie była objęta umową o prace dodatkowe od maja 2012 r. do października 2012 r.

Powód zaprzeczył też, aby to na nim spoczywał obowiązek uzyskiwania zezwoleń.

W piśmie procesowym z dnia 4.02.2013 r. pozwani powołali się na odbiór robót budowlanych, który nastąpił dopiero w dniu 25.01.2013 r.

Na rozprawie strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie, pozwani podnieśli nieważność umowy, z uwagi na brak formy pisemnej umowy o podwykonawstwo.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód E. S. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) działając w charakterze podwykonawcy wykonywał roboty budowlane w postaci kanalizacji deszczowej i przyłącza wody w oparciu umowę o podwykonawstwo na zlecenie pozwanych, na obiekcie na którym pozwani S. B. i M. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo - Usługowa (...) S.C. byli wykonawcami robót budowlanych. Inwestycja prowadzona była przy ul. (...) w R.. Pozwani zawarli umowę o roboty budowlane z dnia 31.10.2008 r. z inwestorem T. K. i J. K. oraz A. M. (1) i W. W.. Pozwani w czerwcu 2009 r. zlecili powodowi jako podwykonawcy w formie ustnej wykonanie części robót w postaci kanalizacji deszczowej i przyłącza wody.

Powód sporządził kosztorys ofertowy i przystąpił do wykonania umowy. Zamiarem pozwanego była zapłata zaś wynagrodzenia ryczałtowego odpowiadającego zakresowi prac i wynagrodzeniu wskazanemu w umowie z inwestorem. Ostatecznie strony nie ustaliły zgodnie wynagrodzenia.

Dowody: umowa o roboty budowlane z dnia 31.10.2008 r. k. 83-91, projekt budowlany k. 92-113, umowa o roboty budowlane z dnia 28.05.2009 r. k. 75-79 z załącznikami nr 2 k. 80-82, kosztorys ofertowy k. 13-21, zeznania świadka E. S. (2) k. 218, zeznania świadka Z. C. k. 218-219, zeznania świadka A. M. (2) k. 219, zeznania świadka M. S. k. 219, zeznania świadka A. H. k. 219-220, zeznania świadka P. S. k. 220, zeznania świadka K. Ś. k. 220, zeznania świadka S. G. k. 252, zeznania świadka A. M. (1) k. 252, zeznania słuchanego w charakterze powoda E. S. (1) k. 299, zeznania słuchanego w charakterze pozwanego S. B. k.299,

Pierwotny przebieg instalacji musiał ulec w stosunku do odwzorowania w pierwotnym projekcie, zmianie z uwagi na przeszkody w terenie.

Dowody: protokół roboczy z uzgodnienia dokumentacji projektowej k. 131, pismo z dnia 20.09.2012 r. k. 132, pismo z dnia 5.07.2012 r. k. 133, pismo z dnia 16.08.2012 r. k. 136, pismo (...) z dnia 31.07.2012 r. k. 134, pismo z dnia 9.08.2012 r. k. 135, pismo z dnia 16.08.2012 r. k. 136, pismo PHU (...) z dnia 17.08.2012 r. k. 137, zeznania świadka E. S. (2) k. 218, zeznania świadka Z. C. k. 218-219, zeznania świadka A. M. (2) k. 219, zeznania świadka A. H. k. 219-220, zeznania świadka P. S. k. 220, zeznania świadka K. Ś. k. 220, zeznania świadka T. O. k. 253, zeznania świadka J. O. (1) k. 297, zeznania świadka J. O. (2) k. 297, zeznania świadka K. G. k. 298, zeznania słuchanego w charakterze powoda E. S. (1) k. 299, zeznania słuchanego w charakterze pozwanego S. B. k.299,

Prace wykonane przez powoda zostały poprawiane i uzupełniane. Pozwani pismem z dnia 10.04.2012 r. wzywali powoda do zakończenia wykonywania robót. W dacie 25.01.2013 r. dokonano odbioru kanalizacji deszczowej z udziałem przedstawicieli MPEC - R..

Dowody: Pismo z dnia 10.04.2012 r. z potwierdzeniem nadania odbioru k. 119-122, protokół odbioru k. 185-186, pismo MPWiK z dnia 8.07.2009 r. k. 154—155, pismo z dnia 5.10.2012 r. k. 128, protokół roboczy z uzgodnienia dokumentacji projektowej k. 131, pismo z dnia 20.09.2012 r. k. 132, pismo z dnia 5.07.2012 r. k. 133, pismo z dnia 16.08.2012 r. k. 136, pismo PHU (...) z dnia 17.08.2012 r. k. 137, pismo z dnia 23.08.2012 r. k. 138-139, pismo z dnia 14.09.2012 r. k.

140, opinia nr (...) k. 142-143, protokół z dnia 7.09.2012 r. k. 144, zeznania świadka A. M. (2) k. 219, zeznania świadka P. K. k. 253, częściowo zeznania słuchanego w charakterze pozwanego S. B. k.299,

Powód w lipcu 2010 r. wykonał kosztorys powykonawczy na kwotę 112 434,86 zł. , następnie skorygowany do kwoty 102 622,95 zł. Pozwani nie zatwierdzili kosztorysu.

Dowody: umowa o roboty budowlane z dnia 28.05.2009 r. z z załącznikiem nr 2 k. 75-82, umowa o roboty budowlane z dnia 31.10.2008 r. k. 83-91, projekt budowlany k. 92-113, pismo z dnia 29.09.2009r. k. 114,

Pozwani w dacie 12.10.2012 r. sporządzili kosztorys prac wykonanych przez powoda dotyczących kanalizacji deszczowej na kwotę 35 960,92 zł. oraz kosztorys naprawy i uzupełnienia robót związanych kanalizacją deszczową z dnia 28.10.2012 r. na kwotę 12 000,47 zł.

Dowody: kosztorys z dnia 12.10.2012 r. k. 123-127, kosztorys z dnia 28.10.2012 r. k. 145-148,

Powód z tytułu wynagrodzenia wystawił pozwanym fakturę VAT:

- nr 16 z dnia 14.08.2009 r. na kwotę 38 592,26 zł. dot. przyłącza wody
- nr 3/10/2010 z dnia 28.10.2010 r. na kwotę 38 572,94 zł. dot. kanalizacji deszczowej,
- nr 4/10/2010 z dnia 29.10.2010 r. na kwotę 64 050 zł. dot. kanalizacji deszczowej.

Pozwany zapłacił w całości fakturę VAT nr (...) z dnia 14.08.2009 r.

Pozwany częściowo zapłacił także fakturę VAT nr (...) r., a to w dniu 11 550 zł., 2500 zł., 200 zł. i 200 zł., razem 14 450 zł.

Wezwania do zapłaty w/w faktur pozostały bezskuteczne.

Dowody : faktura VAT nr (...) k.42 , nr 4/10/2010 k. 42, dowody wpłaty k. 115-118, zeznania słuchanego w charakterze powoda E. S. (1) k. 299, wezwania do zapłaty k. 46, 47, k. 52-53, Okoliczność wystawienia faktury VAT nr (...) z dnia 14.08.2009 r. była pomiędzy stronami bezsporna i jako taka nie wymagała dowodzenia.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane powyżej dowody z dokumentów i zeznań świadków i stron. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że świadkowie nie posiadali żadnych informacji odnośnie zakresu i treści umowy wiążącej strony, dysponowali jedynie informacjami odnośnie faktycznie wykonywanych robót , w tym konieczności zmiany przebiegu trasy i tego przyczyn. Świadkowie J. H., A. M. (1) nie posiadali w ogóle żadnych informacji dotyczących wykonania spornej umowy. Sąd nie dał wiary zeznaniom stron w części w jakiej każda z nich twierdziła, że strony doszły do zgody w zakresie należnego z umowy wynagrodzenia, jako niepotwierdzonym pozostałym materiałem dowodowym i wzajemnie sprzecznym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W sprawie jest bezspornym, że strony nie zawarły umowy pisemnej, jak też że powód wykonywał jako dalszy wykonawca prace na obiekcie, na którym wykonawcą byli pozwani.

Powód jako podwykonawca wywodzi swe roszczenie o zapłatę z umowy o roboty budowlane zawartej z pozwanym jako wykonawcą. Umowę o roboty budowlane reguluje m.in. art. 647 kc zgodnie z którym przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Powód na którym spoczywał w tym zakresie ciężar dowodzenia /art. 6 kc/ nie wykazał zasadności roszczenia, nie wykazując wysokości umówionego jak też należnego wynagrodzenia oraz zakresu robót objętych umową.

Aby umowa o roboty budowlane doszła do skutku koniecznym jest ustalenie zakresu robót i wysokość wynagrodzenia, które istotny element umowy o roboty budowlane. Najistotniejsze znaczenie dla stron umowy o roboty budowlane ma wykonanie obiektu i zapłata umówionego wynagrodzenia, z tego powodu postanowienia umowy o roboty budowlane określające te elementy powinny być wyrazem przejrzystego konsensusu. Konieczność ścisłego określenia wynagrodzenia wynika z istoty umowy, która wyklucza pominięcie tej kwestii. Sposób określenia wynagrodzenia, czy będzie kosztorysowe czy ryczałtowe, został przy tym pozostawiony stronom, decydujące znaczenie ma treść zawartej umowy.

W przedmiotowej sprawie strony nie zawarły umowy pisemnie, w przedmiocie wynagrodzenia wypowiedział się tylko jeden świadek pozwanego, zeznania stron były ze sobą w zakresie sposobu ustalenia wynagrodzenia sprzeczne. Na okoliczność ustalenia wynagrodzenia kosztorysowego nie był wystarczającym dowód z tego kosztorysu, jako nie sporządzonego przed zawarciem umowy, ale po wykonaniu robót. Powód nie wykazał, aby pozwany ów kosztorys zaakceptował, czy zaakceptował kosztorys ofertowy, co było tym bardziej koniecznym, iż pozwany powyższemu zdecydowanie zaprzeczył.

Materiał dowodowy nie był zatem wystarczającym dla ustalenia, że strony poczyniły ustalenia w tym zakresie.

Pozwani nie wykazali, aby powód zgodził się na wynagrodzenie ryczałtowe odpowiadające wynagrodzeniu z umowy z inwestorem. W wyroku z dnia 3.7.2005 r., I CK 77/05 (Gl. 2007, Nr 4, s. 54), że SN przyjął, który to pogląd podziela Sąd orzekający w sprawie, że jeżeli w umowie o wykonanie obiektu budowlanego nie określono wysokości wynagrodzenia, nie jest to umowa o roboty budowlane, ale umowa o dzieło i do ustalenia wysokości wynagrodzenia ma zastosowanie art. 628 kc. Tym samym należy się wynagrodzenie za prace objęte umową i faktycznie wykonane.

Sąd miał na uwadze, że powód wykonywał na budowie prace, jednocześnie należało mieć na uwadze, że pozwani jednocześnie uiszcili powodowi wynagrodzenie w wysokości ustalonej w toku postępowania. Powód nie wykazał, iż należy mu się umówione wynagrodzenie w wyższej wysokości niż otrzymane. Powód jednocześnie nie wykazał zakresu umowy. Świadczenie zeznawali, iż roboty były wykonywane, nie posiadali jednak wiedzy na okoliczność ich umownego zakresu.

Sąd oddalił wniosek dowody z opinii biegłego, jako niecelowy na okoliczność wykazania zakresu wykonanych robót z uwagi na charakter robót podlegających zakryciu. Wniosek ten zgłoszony dopiero w piśmie z daty 26.07.2013 r. był nadto spóźniony w świetle art. 207 §6 kpc i art. 217 § 2 kpc.

Z uwagi na powyższe Sąd oddalił powództwo wywodzone z umowy o roboty budowlane w całości na podstawie art. 647 kc.

W przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.